

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № _____

_____ 2021 р.

Заступник голови Приймальної
комісії

Ю. О. Каганов

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Освітня програма: Облік і аудит

Запоріжжя – 2021 рік

I. Пояснювальна записка

1. Мета фахового вступного випробування з «Обліку і оподаткування» – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні бакалавра/спеціаліста/магістра, з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності облік і оподаткування в межах ліцензованого обсягу.

2. Форма фахового вступного випробування.

Фахове вступне випробування проходить у два етапи:

- Письмовий – абітурієнти здають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу – 60 (не більше 120 хв.) хв.
- Усний – співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить 4 теоретичних питання.

Зміст питань включає в себе такі дисципліни:

1. Фінансовий облік.
2. Управлінський облік.
3. Аудит.
4. Економічний аналіз.

4. Вимоги до відповіді вступника.

В процесі співбесіди абітурієнт має виявити достатній рівень набутих знань і вмінь.

Вступник повинен:

- виявити знання економічної сутності понять та особливостей контрольно-облікових процесів;
- продемонструвати вміння користуватися понятійним апаратом та правильно застосовувати терміни в обліково-аналітичній роботі;
- продемонструвати вміння орієнтуватися в нормативні бази, що регулює організацію обліку на вітчизняних підприємствах та ведення аудиторської діяльності в Україні;
- вміти аналізувати соціально-економічні явища і процеси як на макро- так і мікроекономічному рівнях за допомогою інструментарію системного аналізу, економіко-математичних і статистичних методів, сучасних інформаційних технологій.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних

питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

Структура програми вступного фахового випробування складається з:

Модуль 1. Фінансовий облік

Модуль 2. Управлінський облік

Модуль 3. Аудит

Модуль 4. Економічний аналіз

МОДУЛЬ 1. Фінансовий облік

Бухгалтерський облік як інформаційна система

Значення бухгалтерського обліку в умовах ринкової економіки. Види підприємств, на яких здійснюється бухгалтерський облік, відповідно до форм власності, встановлених законодавством України. Види господарського обліку.

Сутність та поняття про рахунки і їх будову. Класифікація рахунків за економічним змістом. Характеристика рахунків для обліку господарських засобів та коштів в сфері виробництва, виробничого споживання, обігу. Класифікація рахунків за їх призначенням і будовою. Характеристика плану рахунків, його розділів. Взаємозв'язок плану рахунків із фінансовою звітністю.

Облікова політика підприємства

Принципи організації бухгалтерського обліку: юридична самостійність; безперервність діяльності; повнота відображення господарських явищ та процесів; обережності та передбачливості щодо зміцнення активів; єдність та науковість методології бухгалтерського обліку.

Визначення та роль облікової політики в ринковій економіці. Методи формування облікової політики і її результати для підприємств і користувачів інформації. Регулювання бухгалтерського обліку і фінансової звітності з боку держави і його альтернативи.

Система регламентації бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні.

Фінансовий облік касових операцій та операцій на поточному рахунку

Порядок ведення касових операцій і ведення касової книги. Прибуткові та видаткові касові ордери. Порядок отримання і здачі грошових коштів у банк. Ліміт каси. Загальна схема бухгалтерського обліку касових операцій. Документальне оформлення та облік касових операцій.

Операції з готівкою. Контроль за дотриманням готівкового обороту. Бухгалтерський облік операцій по касі. Безготівкові розрахунки та облік операцій на поточних рахунках в банках. Безготівкова форма розрахунків. Порядок відкриття поточного рахунку фірми. Документи, необхідні для відкриття поточного рахунку. Розрахункове обслуговування фірми.

Облік розрахунків платіжними дорученнями, платіжними вимогами-дорученнями,

чеками, акредитивами. Облік операцій по поточному рахунку. Реєстрація платіжних доручень і банківських виписок.

Фінансовий облік підзвітних сум

Умови видачі підзвітних сум. Звітність про використання підзвітних сум. Синтетичний та аналітичний облік підзвітних сум. Документальне оформлення й облік розрахунків з підзвітними особами.

Умови відшкодування витрат на відрядження. Перелік витрат, які підприємство відшкодовує працівнику. Норми добових витрат в межах України та за кордон.

Контроль за дотриманням порядку видачі готівки під звіт та за її використанням. Передбачені штрафні санкції.

Фінансовий облік основних засобів

Визначення основних понять, класифікація і види оцінок основних засобів. Шляхи та облік надходження основних засобів. Отримання основних засобів від інших юридичних або фізичних осіб. Створення основних засобів власними силами. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Сутність та оцінка основних засобів. Методи нарахування та облік амортизації основних засобів. Документальне оформлення та облік операцій з надходження основних засобів. Документальне оформлення та облік ремонтів основних засобів. Документальне оформлення та облік операцій з вибуття основних засобів. Порядок нарахування амортизації основних засобів.

Облік витрат по утриманню основних засобів. Форми реалізації основних засобів. Облік списання, реалізації та іншого вибуття основних засобів.

Порядок зміни оцінки основних засобів і відображення її результатів в обліку і звітності. Дооцінка в бухгалтерському обліку і індексація в податковому обліку.

Облік оренди основних засобів, в тому числі довгострокової, у орендаря і орендодавця. Орендна плата.

Фінансовий облік нематеріальних активів

Визначення, класифікація, оцінка нематеріальних активів. Нематеріальний актив як предмет обліку. Облік надходження і створення нематеріальних активів власними силами. Сутність та особливості обліку нематеріальних активів.

Порядок нарахування і обліку амортизації нематеріальних активів в бухгалтерському та податковому обліку. Облік списання, реалізації і іншого вибуття нематеріальних активів. Переоцінка нематеріальних активів.

Фінансовий облік виробничих запасів та малоцінних швидкозношуваних предметів.

Нормативна база організації обліку запасів. Документальне оформлення руху запасів. Поняття, класифікація, оцінка виробничих запасів. Документальне оформлення й облік операцій з придбання виробничих запасів. Оцінка та облік виробничих запасів при використанні й реалізації. Облік придбання та реалізації товарів. Формування собівартості, облік наявності та реалізації готової продукції. Облік надходження виробничих запасів. Облік списання виробничих запасів на витрати виробництва. Списання витрат і нестач. Списання матеріалів на іншу реалізацію. Безкоштовна передача матеріальних цінностей.

Поняття, класифікація, особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Методи нарахування амортизації по малоцінним швидкозношуваним предметам. Групування малоцінних і швидкозношуваних предметів по терміну використання у складі запасів і у складі необоротних активів.

Фінансовий облік розрахунків з оплати праці

Система оплати праці. Фонд оплати праці і фонд споживання. Склад витрат на оплату праці, що включаються до собівартості продукції, робіт, послуг. Облік розрахунків з робітниками по оплаті праці і з депонентами. Відображення в бухгалтерському обліку податків на заробітну плату і із зарплати. Облік розрахунків з оплати праці. Облік

розрахунків з бюджетом. Сутність та облік розрахунків з Пенсійним фондом.

Податок з доходів фізичних осіб. Види доходу, ставки податку. Порядок надання податкової соціальної пільги. Облік розрахунків по відшкодуванню матеріального збитку. Облік операцій, пов'язаних з нарахуванням і виплатою відпускних.

Фінансовий облік розрахунків з постачальниками і підрядниками

Сутність постачання. Призначення обліку розрахунків з постачальниками. Документальне оформлення операцій з постачання. Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками, в тому числі з використанням виданих векселів. Залік взаємних вимог, отримані аванси, видані аванси.

Нестачі при отриманні товарно-матеріальних цінностей та їх облік. Облік розрахунків по претензіям і відшкодуванню матеріальних збитків.

Поняття кредиторської заборгованості. Строки розрахунків по заборгованості. Фінансовий облік розрахунків з покупцями і замовниками

Сутність реалізації. Документальне оформлення операцій з реалізації товарів і послуг. Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з покупцями і замовниками.

Поняття дебіторської заборгованості та її відображення в балансі. Строки розрахунків по заборгованості. Формування резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з дебіторами. Резерв сумнівних боргів. Оцінка дебіторської заборгованості і її вплив на фінансовий результат.

Фінансовий облік операцій в іноземних валютах

Формування статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями. Облік курсових різниць в бухгалтерському і податковому обліку. Монетарні і немонетарні статті балансу. Реалізація продукції на експорт та її відображення в бухгалтерському і податковому обліку. Придбання імпортованих товарів та їх відображення в бухгалтерському і податковому обліку. Облік покупки і продажу валюти підприємством. Облік службових закордонних відряджень.

Облік фінансових результатів і використання прибутку

Поняття доходу, його склад та оцінка. Класифікація доходів.

Доходи і збитки від позареалізаційних операцій. Визнання та принципи обліку доходів підприємства. Загальна схема обліку витрат підприємства. Склад й облік прямих витрат на виробництво продукції. Склад, облік й принципи розподілу загально-виробничих витрат. Склад й облік адміністративних витрат та витрат на збут. Відображення витрат у звітності.

Характеристика Звіту про рух грошових коштів. Загальна схема визначення фінансового результату звітного періоду. Доходи майбутніх періодів, основні види і порядок їх обліку. Баланс як форма фінансової звітності. Характеристика Звіту про фінансові результати. Структура і порядок формування фінансового результату. Облік результату від реалізації продукції, робіт, послуг. Облік результатів від іншої реалізації.

Облік формування і змін власного капіталу

Власний капітал та його складові. Фінансовий облік статутного капіталу та розрахунків з засновниками. Порядок нарахування та облік дивідендів засновникам.

Звітність про власний капітал. Фінансовий облік при ліквідації товариства.

Облік резервів підприємства. Резерв сумнівних боргів. Резервний капітал. Резерв на виплату відпусток. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку.

Податковий облік

Податковий Кодекс України. Облік розрахунків по податку на прибуток. Порядок заповнення Декларації про прибуток підприємства. Порядок та відображення в обліку розрахунків з бюджетом з ПДВ.

Порядок і строки виникнення податкового кредиту і податкових зобов'язань. Облік розрахунків по податку на додану вартість. Порядок заповнення податкової накладної, реєстру обліку придбання товарів, реєстру обліку продажу товарів. Заповнення Декларації по ПДВ.

МОДУЛЬ 2. Управлінський облік

Сутність та функції управлінського обліку

Управлінський облік в системі управління та обліковій системі підприємства. Історичний розвиток концепцій управлінського обліку. Основні концепції управлінського обліку. Основні принципи та схеми організації управлінського обліку. Цілі, задачі та функції управлінського обліку на підприємстві.

Витрати та їх класифікація

Визначення витрат та їх значення в системі забезпечення прийняття управлінських рішень. Основні напрямки використання інформації про витрати в обліковій системі підприємства та в системі управління. Основні напрями класифікації витрат. Класифікація витрат для оцінки запасів та визначення фінансового результату. Моделі поведінки витрат. Принципи класифікації витрат згідно П(С)БО – 16 (Витрати).

Системи і методи обліку витрат та калькулювання собівартості

Основні підходи до організації обліку витрат. Поняття методу калькулювання. Основні методи та способи калькулювання. Позамовне калькулювання: сфери застосування та особливості. Облік прямих витрат та розподіл накладних витрат при позамовному калькулюванні. Попроцесне калькулювання: основні варіанти методу та умови їх використання. Схема бухгалтерських проведення при попроцесному калькулюванні. Метод еквівалентних одиниць готової продукції та його варіанти. Гібридні системи калькулювання: операційне калькулювання. Цілі і задачі калькуляції витрат для ведення фінансового обліку.

Собівартість продукту підприємства як база оцінки виробничих запасів. Схема списання витрат на продукт для оцінки собівартості виробничих запасів підприємства. Поняття нормативних витрат на виробництво продукту. Єдині та диференційовані ставки списання загальновиробничих витрат. Цехові та загальнозаводські ставки списання накладних витрат. Позаказний метод калькуляції витрат. Попроцесний метод калькуляції витрат.

Основні способи розподілу накладних витрат. Двостадійний спосіб розподілу накладних витрат. Розподіл накладних витрат обслуговуючих підрозділів. Калькулювання на основі діяльності (АВС). Поняття центру витрат при калькулюванні на основі діяльності та модель калькулювання на основі діяльності. Переваги та недоліки калькулювання на основі діяльності. Калькулювання собівартості спільних продуктів. Основні методи розподілу спільних витрат.

Калькулювання за змінними витратами ("директ-костінг"). Формат визначення фінансового результату при калькулюванні змінних витрат. Переваги та недоліки системи калькулювання змінних витрат. Основні методи визначення функції витрат.

Використання облікової інформації для обґрунтування прийняття управлінських рішень

Основні припущення, можливості та показники моделі "витрати -обсяг-прибуток". Графічний та аналітичний підходи до аналізу беззбитковості. Аналіз чутливості прибутку до змін в обсязі діяльності. Вплив структури витрат на чутливість прибутку до змін обсягу діяльності. Аналіз "витрати-обсяг-прибуток" за умов асортименту.

Поняття релевантних доходів та витрат. Визначення обсягу релевантної інформації та її аналіз для прийняття управлінських рішень. Рішення про спеціальне замовлення. Рішення про купівлю чи виробництво комплектуючих виробів. Рішення про доцільність подальшої обробки. Рішення про скорочення сегментів діяльності.

Складання, взаємоузгодження та аналіз виконання бюджетів

Сутність бюджетування та його організація. Операційні та фінансові бюджети. Зведений бюджет підприємства та його складові. Складання бюджету продажу та визначення можливих надходжень від продажу. Бюджет виробництва, бюджети прямих та накладних витрат. Складання бюджету грошових коштів. Гнучкі та фіксовані бюджети.

Контроль виконання бюджетів та аналіз відхилень. Складання бюджетів капітальних вкладень: використання концепції вартості грошей в часі.

Облік за центрами відповідальності

Концепція центрів та обліку відповідальності. Види центрів відповідальності. Оцінка діяльності центрів витрат на основі стандартних витрат. Визначення стандартних витрат (норм витрат). Розрахунок та аналіз відхилень від стандартних. Організація внутрішньогосподарської звітності центрів відповідальності. Сегментний фінансовий результат, розподіл та аналіз накладних витрат при аналізі діяльності центрів відповідальності.

МОДУЛЬ 3. Аудит

Суть, завдання та об'єкти аудиторської діяльності в Україні

Необхідність виникнення аудиту, як фінансового контролю. Три стадії еволюції аудиту та аудиторських процедур.

Значення і завдання аудиту. Аудит, його суть та види. Зовнішній та внутрішній аудит. Мета, завдання, періодичність, проведення, особливості, ризик і відповідальність. Обов'язковий та ініціативний аудит.

МСА 200 "Мета та загальні принципи аудиторської перевірки фінансових звітів". Етичні принципи професійних бухгалтерів. Застосування принципу професійного скептицизму при плануванні та проведенні аудиторської перевірки. Класифікація аудиторських послуг. Методи і методичні прийоми в аудиті. Умови та порядок сертифікації аудиторів України. Основні принципи професійної етики аудитора у відповідності до Кодексу етики професійних бухгалтерів.

Закон України "Про аудиторську діяльність" від 22 квітня 1993 року.

Суб'єкти аудиторської діяльності: аудитори та аудиторські фірми. Сертифікація аудиторів. Умови призупинення чинності та анулювання сертифіката аудитора. Основні функції та повноваження Аудиторської палати України. Реєстр суб'єктів аудиторської діяльності. Суб'єкти аудиторської діяльності в Україні. Умови та порядок створення аудиторської фірми.

Загальні умови проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Підстави для проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг. Звіт про результати аудиту.

Права та обов'язки аудиторів та аудиторських фірм. Спеціальні вимоги.

Планування аудиторської перевірки

Організація та послідовність проведення аудиторської перевірки. Основні етапи аудиторської перевірки. Попереднє планування аудиторської перевірки. Збір загальних відомостей про клієнта МСА 310 "Знання бізнесу". Прийняття рішення про продовження аудиту та згоду на аудит нового клієнта. План аудиту, його зміст, документування та зміни плану під час проведення аудиту. Порядок складання, внесення змін та контроль за виконанням програми аудиту.

Укладання договору про проведення аудиторської перевірки МСА 210 "Умови завдань з аудиторської перевірки". З'ясування питання щодо необхідності залучення експертів.

Складання плану, програми аудиторської перевірки та плану-графіку виконання робіт. МСА 300 "Планування".

Аудиторський ризик та суттєвість в аудиті

Поняття інформаційного ризику, його відмінності від підприємницького ризику.

Допустимий аудиторський ризик як суб'єктивно встановлений рівень ризику, який готовий взяти на себе аудитор. Властиві обмеження аудиту в контексті шахрайства. Внутрішньовластивий ризик, його чинники: особливості бізнесу клієнта та галузі економіки, нові урядові рішення, інфляція і інші чинники економічного характеру. Ризик

контролю. Оцінка ефективності системи внутрішнього контролю клієнта з точки зору її здатності упереджати, виявляти та виправляти навмисні та ненавмисні викривлення фінансової інформації. Підходи до визначення суттєвості та її використання в аудиторських процедурах.

Складові аудиторського ризику та правила його оцінювання.

Ризик невиявлення. Ризик невиявлення суттєвих помилок у фінансовій звітності за допомогою аудиторських процедур. Залежність між ризиком контролю, ризиком невиявлення та запланованою кількістю аудиторських доказів.

МСА 315 "Розуміння суб'єкта господарювання та його середовища та оцінка ризиків суттєвих викривлень". МСА 400 "Оцінка ризиків та внутрішній контроль".

Поняття суттєвості економічної інформації. Кількісні та якісні аспекти суттєвості. Кількісне визначення суттєвості економічної інформації. Встановлення межі суттєвості для фінансової звітності у цілому. Вплив рівня суттєвості виявлених викривлень фінансової інформації на вид та зміст аудиторського висновку. МСА 320 "Суттєвість в аудиті".

Система внутрішнього контролю на підприємстві. Внутрішній аудит

Внутрішній аудит: поняття та призначення. Суб'єкти та об'єкти внутрішнього аудиту. МСА 610 "Розгляд роботи внутрішнього аудиту".

Основні завдання створення системи внутрішнього контролю. Характеристика системи внутрішнього контролю. МСА 400 "Оцінка ризиків та внутрішній контроль". Середовище внутрішнього контролю. Система бухгалтерського обліку на підприємстві.

Процедури контролю як спеціальні перевірки, що виконуються персоналом підприємства.

Основні етапи оцінювання ризику контролю. Документальне оформлення оцінювання системи внутрішнього контролю.

Аудиторські докази та методи їх одержання. Робочі документи аудиту

Поняття аудиторських доказів та їх види. МСА 500 "Аудиторські докази". Прямі та непрямі докази. Вимоги до аудиторських доказів. Джерела створення аудиторських доказів.

Методи одержання аудиторських доказів. Опитування персоналу підприємства-клієнта. Спостереження. МСА 510 "Перше завдання: залишки на початок періоду". Підтвердження. МСА 505 "Зовнішні підтвердження". Документальна перевірка. Використання методів фактичного контролю в аудиті. МСА 501 "Аудиторські докази: додаткові міркування щодо окремих статей". МСА 520 "Аналітичні процедури". Аналітичні процедури аудиту.

МСА 530 "Аудиторська вибірка та інші процедури вибіркової перевірки".

Поняття і призначення робочих документів аудитора. Робочі документи щодо планування аудиту, оцінки системи внутрішнього контролю, безпосереднього проведення аудиту, узагальнення результатів аудиту, а також документальна інформація, одержана в ході аудиту від третіх осіб. МСА 230 "Документація".

Класифікація аудиторських доказів та вимоги до них. Методика одержання аудиторських доказів. Характер, форма, зміст та обсяг аудиторської документації. Конфіденційність та володіння робочими документами, порядок їх зберігання. Висновок незалежного аудитора щодо повного пакету фінансових звітів загального призначення. Модифікація висновку незалежного аудитора.

Класифікація робочих документів аудиту. Методика складання робочих документів аудитора і ведення аудиторського дос'є. "Постійні" робочі документи. Поточна робоча документація

Порядок оформлення результатів аудиторської перевірки

Види результативних документів: аудиторський висновок, аудиторський звіт та лист-повідомлення про недоліки системи внутрішнього контролю.

Види аудиторських висновків. Безумовно позитивний аудиторський висновок.

Умовно позитивний аудиторський висновок. Негативний висновок. Відмова від видачі висновку. Порядок складання та подання аудиторських висновків. МСА 700 "Аудиторський висновок про фінансову звітність". МСА 800 "Аудиторський висновок при виконанні завдань з аудиту спеціального призначення".

МОДУЛЬ 4. Економічний аналіз

Теоретичні засади економічного аналізу

Зміст, функції предмет та об'єкт економічного аналізу, принципи його проведення Основні категорії економічного аналізу, їх класифікація, місце економічного аналізу у системі економічних наук і зв'язок між суміжними науками. Методи економічного аналізу. Класифікації. Характеристика оперативного, техніко-економічного, перспективного аналізу. Функціонально-вартісний аналіз, його принципи, послідовність проведення. Характеристика бухгалтерського балансу для оцінки фінансового стану підприємства. Завдання аналізу в умовах ринкової економіки.

Класифікація способів та прийомів економічного аналізу. Економіко-математичні, евристичні та експертні методи економічного аналізу.

Методологічні засади факторного аналізу. Основні завдання та типи факторного аналізу. Детерміноване моделювання. Способи виміру впливу факторів у детермінованому аналізі.

Аналіз обґрунтованості та виконання виробничої програми

Значення та завдання аналізу виробничої програми. Аналіз попиту на продукцію, формування портфеля замовлень. Аналіз. Аналіз ринку збуту, цінової політики, конкурентоспроможності продукції та. Ризику випуску непотрібної продукції. Аналіз та оцінка партнерських відносин. Аналіз показників використання матеріальних ресурсів.

Аналіз виробництва продукції у натуральному та вартісному вимірі, впливу екстенсивних та інтенсивних факторів на динаміку показників.

Аналіз виконання планового завдання з номенклатури і асортименту продукції, їх вплив на обсяг виробництва, виконання договірних зобов'язань та реалізації. Аналіз якості продукції. Аналіз ритмічності і рівномірності виробництва продукції, її реалізації, виконання договірних зобов'язань, постачання.

Аналіз обсягу реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань.

Аналіз і оцінка ресурсозабезпечення підприємства та ефективності використання виробничих ресурсів

Аналіз кадрового потенціалу підприємства, формування та використання коштів на оплату праці. Загальна схема аналізу трудових ресурсів.

Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами та ефективності їх використання. Аналіз динаміки, руху, структури, технічного стану основних фондів. Аналіз ефективності використання основних фондів.

Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та ефективності їх використання. Аналіз показників використання матеріальних ресурсів.

Аналіз витрат на виробництво та реалізацію продукції (робіт, послуг)

Значення, завдання й система інформаційного забезпечення аналізу витрат на підприємстві. Аналіз витрат на підприємстві за елементами витрат, за місцем виникнення витрат. Резерви зниження собівартості продукції. Аналіз собівартості продукції за статтями прямих витрат.

Аналіз собівартості продукції за статтями витрат. Аналіз собівартості окремих виробів. Фактори формування собівартості виробів і методи їх аналізу. Аналіз інших статей собівартості продукції.

Зміст і методи оперативного аналізу витрат на виробництво та збут продукції.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Аналіз формування та використання прибутку підприємства. Визначення величини прибутку від основної діяльності. Розрахунок впливу факторів на зміну суми прибутку від реалізації продукції. Чистий прибуток і його складові, схема аналізу. Аналіз резервів росту прибутку і рентабельності.

Аналіз рентабельності підприємства. Показники рентабельності, методика їх розрахунку. Взаємозв'язок рентабельності власного та залученого капіталу. Ефект фінансового важеля. Оцінка виробничо-фінансового левереджу. Факторний аналіз рентабельності діяльності підприємства. Методика розрахунку резервів збільшення суми прибутку та рентабельності.

Аналіз фінансового стану підприємства

Значення та завдання аналізу фінансового стану підприємства. Фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства та основні заходи для його стабілізації. Характеристика бухгалтерського балансу для оцінки фінансового стану підприємства.

Аналіз наявності складу та динаміки джерел формування капіталу підприємства. Визначення платоспроможності підприємства на основі показників ліквідності балансу. Узагальнюючі та проміжні показники ліквідності, методи їх обчислення та оцінки рівня. Аналіз платоспроможності на базі вивчення потоків грошових коштів. Оцінка рівноваги між активами підприємства та джерелами їх формування.

Аналіз майна підприємства та джерел його покриття. Аналіз співвідношення основного та оборотного капіталу і їх структури.

Аналіз складу та співвідношення власного та залученого капіталу. Оцінка впливу змін у структурі джерел коштів на фінансовий стан підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Відносні показники фінансової стійкості, методи їх визначення та оцінка досягнутого рівня.

Особливості оперативного аналізу фінансового стану підприємства. Узагальнення результатів аналізу фінансового стану підприємства й визначення шляхів фінансового оздоровлення.

IV. Список рекомендованої літератури

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999р. №996-XIV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій // Офіційний вісник України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
4. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені МФУ. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
5. Міжнародні стандарти бухгалтерської звітності: Пер. з англ./ За ред. С.Ф. Голова. К.: ФПБАУ, 2013- I частина - 1304 с, II частина 1232 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підруч.. Житомир: ЖІТІ, 2016. 640с.
7. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: Навч. пос. / За ред. С.Ф. Голова - Д.: ТОВ "Баланс -Клуб", 2016. 768с.
8. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. - К.: "Знання-Прес", 2015. 444с.
9. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
10. Коблянська О.І. Фінансовий облік. К.: Знання-Прес. 2015. 473 с.
11. Голова С. Ф. Управлінський облік: Підруч. для студ. вищих навч. закл. за спец. "Облік і аудит". - К.: Лібра, 2016. - 758 с.

12. Нападівська Л. В. Управлінський облік: Підруч. К. : Книга, 2017. 648с.
13. Управлінський облік: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київський національний економічний ун-т / За ред. В. М. Добровський К. : КНЕУ, 2013. 256 с.
14. Гарасим П. М., Давидович І. Є., Хомин П. Я. Управлінський облік на підприємстві (методика ведення) / Тернопільська академія народного господарства. Т. : Економічна думка, 2017. 564 с.
15. Лень В.С. Управлінський облік: Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів спец."Облік і аудит" Чернігів : ЧДТУ, 2017. 153с.
16. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік. - Житомир: ЖІТІ, 2016. 544 с.
17. Палий В.Ф. Организация управленческого учета / В.Ф.Палий М. : Бератор-Пресс, 2014. - 378 с.
18. Друри К. Управленческий и производственный учет: Учеб. пособие / Пер.с англ. В.Н.Егорова, К.: Юнити, 2014. -544 с.
19. Закон України "Про аудиторську діяльність" // Відомості Верховної Ради України. - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
20. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник. Житомир: ПП "Рута", 2016. 671с.
21. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. К.: Т-во "Знання", КОО, 2016. 402 с.
22. Савченко В.А. Аудит: Навч. посібник. - К.:КНЕУ, 2016. 322с.
23. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 384 с.
24. Економічний аналіз / За ред Ф.Ф.Бутинця. Житомир: ПП „Рута”, 2015. 680 с.
25. Економічний аналіз. Навч. посібник / за ред. Чумаченка М. К.: КНЕУ, 2015. 556с.
26. Івахненко В. Курс економічного аналізу. Навч. посібник. К.: Знання, 2015. 190с.
27. Ковальчук К.Ф Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 326с.
28. Ковальчук Т.М. Теорія економічного аналізу: навч.-метод. посіб. / уклад. Т. М. Ковальчук; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Рута, 2016. 392 с.
29. Козак І. І. Економічний аналіз: навч. посіб. Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Л. : ЛРІДУ НАДУ, 2015. 217 с.
30. Косова Т. Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 528с.

Голова фахової
атестаційної комісії

(підпис)

(Н.В. Терент'єва)
(ініціали та прізвище)